

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

021.2
EO

KDB: 2565

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

NVE 9503971 - 34	
S.ans: 1	S.beh.: VKI ØGR
26.10.1999	
Arkivkode: 911-511-2	
Sek.kode: 021 EO	
TE dato/sign.: 28.10.99. (ØGR)	

TE

Deres ref

Vår ref
OED 98/4142 EV SS

Dato 21 OKT 1999

**Aust-Agder Kraftverk Energi AS og Vestfold Kraft Energi AS.
Endring av konsesjonsvilkår for Hekni kraftverk i Otra, Bygland og Valle
kommuner – sløyfing av sirenevarsling**

Ved kongelig resolusjon av 15. oktober 1999 er bestemt:

" I medhold av lov om vassdragene av 15. mars 1940 nr.3 § 107 pkt. 3 gis Aust-Agder Kraftverk Energi AS og Vestfold Kraft Energi AS tillatelse til å endre vilkårene i tillatelsen etter samme lovs §§ 104-106 for bygging av Hekni kraftverk gitt ved kongelig resolusjon 13. oktober 1989.

Vilkårene endres med de forutsetninger som er nevnt i Olje- og energidepartementets foredrag av 15. oktober 1999."

Til orientering vedlegges kopi av departementets foredrag i den kongelige resolusjonen av 15. oktober 1999.

Vedlagt oversendes kopi av reviderte vilkår for tillatelsen etter vassdragsloven §§ 104-106 for Aust-Agder Kraftverk Energi AS og Vestfold Kraft Energi AS til drift av Hekni kraftverk fastsatt ved kongelig resolusjon den 15. oktober 1999.

Olje- og energidepartementet vil fremheve at det er en tilføyelse i ny post 1 romertall III i vilkårene som har følgende ordlyd:

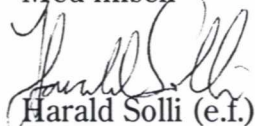
"NVE kan pålegge at det i tillegg varsles med sirener."

Departementet vil også fremheve at det er inntatt en ny post 6 i vilkårene (Kontroll med overholdelse av vilkårene).

./.

Den hitsendte saksmappen returneres.

Med hilsen

Harald Solli (e.f.)
avdelingsdirektør

Sonia Seyersted
Sonia Seyersted
førstekonsulent

**Reviderte vilkår for tillatelse etter vassdragslovens §§ 104 - 106 for
Aust-Agder Kraftverk Energi AS og Vestfold Kraft Energi AS
til drift av Hekni kraftverk
i Bygland og Valle kommuner, Aust-Agder fylke
(erstatte vilkår gitt ved kgl. res. av 13.10.89)
Fastsatt ved kongelig resolusjon den 15. oktober 1999.**

**1.
(Manøvrering og vannslipping)
I**

Høyeste driftsvannstand i inntaksbassenget skal være kote 242,0 målt ved damanlegget. Ved ekstremflommer større enn 900 m³/s vil kote 242,00 bli overskredet, idet dammens overløp da trer i funksjon.

Laveste driftsvannstand skal være kote 241,00. Høydene refererer seg til NVEs vassdragsnivellelement.

II

Ved normal drift vil variasjoner i vannstand være maks 20 cm. Ved driftsforstyrrelser i ovenforliggende kraftverk Brokke, kan utslagene bli inntil 100 cm.

III

Ved driftssituasjoner som medfører at flomlukene i damanlegget må manøvreres skal vannet føres ut i elveleiet etter en programmert åpningstid og på en slik måte at personer som måtte befinne seg langs elveleiet nedstrøms dammen, ikke utsettes for spesiell fare. Programmet skal godkjennes av NVE.

NVE kan pålegge at det i tillegg varsles med sirener.

IV

I tiden fra 1. mai til 30. september skal vannføringen nedenfor dammen ikke være under 3,0 m³/s og ikke over 5,0 m³/s. I tiden 1. oktober til 30. april skal vannføringen ikke være under 1,0 m³/s og ikke over 3,0 m³/s.

Innenfor de fastsatte grenser kan vannføringen endres etter behov. Eventuelle endringer fastsettes av Olje- og energidepartementet.

I tillegg kan utbyggeren etter nærmere bestemmelse av Olje- og energidepartementet pålegges å avgi inntil 10 mill. m³ vann pr. år til slipping av lokkeflommer dersom hensynet til fiskeoppgangen gjør dette påkrevet.

Minstevannføringen kan tappes fra sjiktet i bassenget mellom kotene 240,0 og 241,0. Størrelsen på minstevannføringen og eventuelt slipp av lokkeflommer kan tas opp til vurdering 5 år etter oppstartning av kraftverket. Avgjørelsen tilligger Olje- og energidepartementet.

**2.
I**

Utbyggeren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med kraftverksdriften å gjøre, tar de nødvendige hensyn for å forebygge skader på naturforholdene som berøres av utbyggingen og den øvrige drift av anleggene. Herunder skal utbyggeren forebygge fare for tilslamming, luftovermetning og forurensning av vassdraget, samt dekke utgiftene til nødvendig jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

II

Utbyggeren plikter etter nærmere bestemmelse av Direktoratet for naturforvaltning (DN)

- a. å sette ut yngel og/eller settefisk av det antall, de arter og stammer, den størrelse og kvalitet, og på den tid, sted og måte som måtte fastsettes,
- b. å sørge for fangst av stamfisk og dekke alle utgifter med klekking, oppforing og transport,
- c. å bekoste biotopforbedrende tiltak i Otravassdraget for å sikre oppgang og produksjon,
- d. å anordne sperregitter foran tappetunneler og utløpet av kraftstasjonen. Det forutsettes at omkostningene står i rimelig forhold til nytten,
- e. å bekoste planlegging av fisketrapp forbi dammen. Dersom det ved nærmere undersøkelse blir dokumentert betydelige vandringer, kan utbygger pålegges å bekoste bygging, vedlikehold og drift av fisketrappen og å sørge for nødvendig vann til denne. Han tilpliktes dessuten å anordne fisketeller og fiskefelle i trappen etter nærmere bestemmelse av D. Det forutsettes at omkostningene står i rimelig forhold til nytten,
- f. å bekoste fiskeri- og viltbiologiske undersøkelser, herunder langtidsundersøkelser og å delta i fellesfinansiering av større biologiske undersøkelser som omfatter de populasjoner som berøres av utbyggingen,
- g. å bekoste og utføre tiltak som kalking av Otra eller sideelver for å forhindre forsuring på utbyggingsstrekningen. Det forutsettes at omkostningene ved tiltaket står i rimelig forhold til nytten.

III

Dersom det som følge av kraftutbyggingen oppstår skader som berører naturforholdene i området, tilpliktes utbyggeren utover det som er nevnt ovenfor å bekoste ytterligere tiltak som departementet eller den dette bemyndiger bestemmer, såfremt omkostningene står i rimelig forhold til det som derved vinnes.

IV

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av utbyggeren.

3.

(Forurensning m.v.)

Utbyggeren plikter etter Miljøverndepartementets nærmere bestemmelser :

- å betale merkostnadene, både til anlegg og drift, forbundet med at det stilles særskilte krav til kloakkavløp, heri innbefattet industri, landbruk og søppeldeponi, som følge av regulering/utbygging og/eller mer omfattende tilknytning til felles kloakkrenseanlegg eller andre tiltak i forbindelse med forurensning for all bebyggelse, herunder også spredt bebyggelse m.v. langs den berørte del av Otra.
- Å utføre eller bekoste tiltak som er påkrevet for å avverge eller redusere virkning av forurensning herunder opprensning og fjerning av vegetasjon og uønsket tilgroing og tilslamming som står i forbindelse med utbyggingen.
- Å bekoste helt eller delvis oppfølgingsundersøkelser av vannkvaliteten i det berørte vassdragsavsnittet.

4.

(Terskler m.v.)

Olje- og energidepartementet kan pålegge utbyggeren å bygge terskler (grunndammer) på utbyggingsstrekningen og å foreta elvekorreksjoner og opprensning fjerning av vegetasjon og slam i terskelbassenget m.v. for å redusere skadevirkningene.

Terskelpålegget vil bygge på en samlet plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegget samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av utbyggeren.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan Olje- og energidepartementet pålegge utbyggeren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

5.

(Rydding av neddemningsområdet)

Neddemmede områder skal ryddes for trær og busker på en tilfredsstillende måte. Generelt gjelder at stubbene skal bli så korte som praktisk mulig, maksimalt 25 cm lange. Ryddingen må utføres på snøbar mark. Avfallet må fjernes eller brennes.

Vegetasjonen over HRV som dør fordi grunnvannstanden er blitt høyere, skal ryddes etter de samme retningslinjer som angitt ovenfor.

Rydding av neddemningsområdet skal være gjennomført for første neddemming og bør så vidt mulig unngås lagt til yngletiden for viltet i området.

Tilsyn med overholdelse av bestemmelsene i denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av utbyggeren.

6.

(Kontroll med overholdelsen av vilkårene)

Utbyggeren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av Olje- og energidepartementet til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av utbyggeren etter nærmere regler som fastsettes av Olje- og energidepartementet.

Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelser gitt i loven eller i medhold av loven plikter utbyggeren etter krav fra Olje- og energidepartementet å bringe forholdene i lovlig orden. Krav kan ikke fremsettes senere enn 20 år etter utløpet av det kalenderår da arbeidet ble fullført eller tiltaket trådte i virksomhet.

For overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre i medhold av loven fastsatte bestemmelser kan Olje- og energidepartementet fastsette en tvangsmulkt på inntil kr 100 000 pr. dag eller inntil kr 500 000 for hver overtredelse. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Olje- og energidepartementet kan justere beløpene hvert 5. år.

IV. Departementets bemerkninger

Daværende Aust-Agder kraftverk og Vestfold kraftselskap fikk ved kongelig resolusjon av 13. oktober 1989 tillatelse til erverv av fall og til utbygging av Hekni kraftverk i Otra. I denne forbindelse ble konsesjonæren bl.a. pålagt følgende vilkår i tillatelsen etter vassdragsloven §§ 104-105:

"Ved driftssituasjoner som medfører at flomlukene i damanlegget må manøvreres, skal dette varsles med sirener plassert ved damanlegget, ved Besteland og ved Langeid. Vannet føres ut i elveleiet etter en programmert åpningstid." Jf. post 5 III (Manøvrering av Inntaksdammen).

Hekni kraftverk har nå søkt om at kravet om sirenevarsling frafalles. Kravet om at vannet føres ut i elveleiet etter en programmert åpningstid beholdes.

Endringen kan skje i medhold av vassdragsloven § 107 pkt. 3.

NVE går inn for at manøvreringsreglementet endres i tråd med forslaget fra kraftverkseierne.

Valle kommune går imot NVEs innstilling, det samme gjør Bygland kommune.

Aust-Agder fylkeskommune går inn for at det gis tillatelse til endringen, det samme gjør Kommunal- og regionaldepartementet. Miljøverndepartementet går også inn for at vilkåret kan fjernes, samtidig som NVE bør få hjemmel til å pålegge sireneanlegg ved en senere anledning dersom det skulle være nødvendig.

Det fremkommer av de innkomne uttalelsene at det er uenighet om vilkåret om sirenevarsling bør fjernes.

Departementet har i lignende saker tidligere lagt vekt på om sikkerheten er tilstrekkelig ivaretatt gjennom andre tiltak når kravet om sirenevarsling fjernes. Befolkningen vil i foreliggende sak bli varslet ved en gradvis økning av vannstanden og ved skilting. Departementet bemerker at skiltingen må være god og tydelig langs elvekanten. Sirenevarsling innebærer en del uheldige sider, bl.a. faren for feilvarsling og for at mennesker som befinner seg i området ikke forstår betydningen av varslingen. En ulempe ved at kravet om sirenevarsling fjernes er at det vinterstid kan være vanskelig å oppfatte en økning i vannstrømmen. På den annen side må det forutsettes at ferdselen i området er begrenset på den tiden av året.

Olje- og energidepartementet finner etter en samlet vurdering at manøvreringsreglementet for Hekni kraftverk i Otra endres i samsvar med søknaden. Departementet legger vekt på at det endrede vilkåret gjør det klart at personer som måtte befinne seg langs elveleiet nedstrøms dammen ikke skal utsettes for spesiell fare ved manøvreringen.

Olje- og energidepartementet er enig med Miljøverndepartementet at det bør være hjemmel til å pålegge sireneanlegg ved en senere anledning dersom erfaringene tilsier at det er nødvendig. Departementet foreslår derfor at det settes inn en tilføyelse i ny post 1 romertall III med følgende ordlyd:

" NVE kan pålegge at det i tillegg varsles med sirener."

Slik tilfellet er for Vestfold Kraft AS, er Aust-Agder Kraftverk også omdannet til konsern. Kraftrettighetene er lagt til datterselskapet Aust-Agder Kraftverk Energi AS, som derfor skal meddeles tillatelsen sammen med Vestfold Kraft Energi AS.

For øvrig slutter Olje- og energidepartementet seg til NVEs forslag til reviderte vilkår.

Olje- og energidepartementet

Tilråd:

I medhold av lov om vassdragene av 15. mars 1940 nr.3 § 107 pkt. 3 gis Aust-Agder Kraftverk Energi AS og Vestfold Kraft Energi AS tillatelse til å endre vilkårene i tillatelsen etter samme lovs §§ 104-106 for bygging av Hekni kraftverk gitt ved kongelig resolusjon 13. oktober 1989.

Vilkårene endres med de forutsetninger som er nevnt i Olje- og energidepartementets foredrag av.....1999.

Statsministerens kontor
Difalt v. l.
Kongens gate 1
05 15. oktober 1999

Per Spilbo